

Streszczenie

Przejście od komunikacji niewerbalnej do językowej jest procesem złożonym i wielowymiarowym. Dzieci w interakcji z opiekunem intencjonalnie początkowo używają gestykulacji deiktycznej, będącej istotnym prekursorem rozwoju językowego. Następnie wraz z wiekiem wykorzystują gestykulację referencjalną, będącą podstawą komunikacji symbolicznej. Prezentowane w tekście badania potwierdzają istnienie relacji między gestykulacją a językiem we wczesnym dzieciństwie. Rozdział stanowi omówienie zagadnień związanych z wczesnym rozwojem komunikacji u dzieci zdrowych, jak również u tych z zaburzeniami rozwojowymi. Opisano umiejętności komunikacyjne dzieci z zespołem Downa, ze spektrum autyzmu oraz dzieci z SLI. W dalszej części omówiono związek między rozwojem motorycznym a komunikacją w pierwszych latach życia. Ostatnią część rozdziału poświęcono roli opiekuna w rozwoju zdolności komunikacyjnych małych dzieci.

Słowa kluczowe

gesty, komunikacja niejęzykowa, SLI, ASD, ZD, relacja: matka – dziecko

Summary

The transition from nonverbal to linguistic communication is a complex and multidimensional process. At the beginning, children interacting with the carer intentionally use deictic gesticulation, which is an essential precursor of language development. Then, they start to use referential gestures, which are the basis of symbolic communication. The research presented in this paper confirms the existence of the relationship between gesticulation and language in early childhood. The chapter discusses the issues related to the early development of communication in typical children, as well as in children with developmental disorders. The author describes the communication skills of children with Down Syndrome, Autism Spectrum Disorders, and SLI. Furthermore, the paper discusses the relationship between motor development and communication in the first years of life. The last section of the chapter is devoted to the role of carer in the development of communication skills of young children.

Key words

gestures, nonverbal communication, SLI, Autism Spectrum Disorders, Down Syndrome, mother – child relationship